

İslâm Ve Evrensellik

Hüseyin DEMİRTAŞ

Ayancık Müftüsü -27.05.2003 Doğuş (Bağımsız siyasi Ayancık gazetesi)

Teknoloji ve iletişim alanındaki baş döndürücü gelişmeler, dünyamızı büyük bir köy haline getirdi. Artık dünyada "globalleşme", "küreselleşme", "evrensellik" kelimeleri sıkça kullanılan kavramlar arasına girdi. Gerçekten de her dünya görüşü kendi gerçekliğini ve tutarlılığını ortaya koyma adına "evrensel" olduğunu ifade etme ihtiyacını hissetmektedir. Fakat, evrensellik kuru kuruya bir iddia değildir. İçinin doldurulması gerekmektedir. Bu, öyle bir dünya görüşü ve sistemi ifade etmeli ki, insanlığın beklentilerini karşılamalı, hayatın tezahürleri ile kucaklaşmalı ve insanlığa hem bu dünyada ve hem de ahirette mutluluk sağlamalıdır. Zira insan tek boyutlu bir varlık değildir; hem dünyayı yaşıyor, hem de ahireti yaşayacaktır. Güzel dinimiz cihanşumul evrensel bir dindir. Bu, hem muhataplar açısından böyledir, hem de muhteva açısından böyledir.

Muhataplar açısından böyledir; çünkü, Yüce rabbimiz mesajını verirken sadece "ey Araplar" dememekte, aksine "ey insanlar" demek suretiyle tüm ademoğullarını muhatap olarak almaktadır. Yüce Allah, Hucurat sûresinde ademoğluna ve insanlığa şöyle seslenir:

"Ey insanlar, biz sizi bir erkek ve dişiden yarattık. Sizi milletlere ve kabilelere ayırdık ki, tanışasınız. Allah yanında en değerliniz, O'na karşı derin bir sorumluluk anlayışı içerisinde olanınızdır." Ayet-i kerime de ifade edilen farklı milletler ve kabileler halinde yaratılışın amacı tanışmadır (tearuf-muarafa). Bu kelimeyi, dilimize "tanışma" diye de tercüme edebiliriz. Etkileşimi, katılımı ve paylaşımları ifade eder. İnsanlık artık büyük bir aile. Siyahı ile beyazı ile,

farklı dilleri konuşanı ile, muhtelif coğrafyalarda yaşayanı ile. Bu farklılık tanışmaya, etkileşime ve katılıma engel değil artık. Reel ve sanal alemde etkileşim ve katılım en zirve boyutta yaşanıyor zaten.

Bazıları "yakın akrabaları uyar" ifadesine takılarak, İslâmın bölgesel bir din olduğunu iddia etmek gayreti içerisinde. Bu ifadeyi, tebliğ metodu açısından değerlendirmek gerekmektedir. İslam dininin tebliği öncelikle "yakın"dan başlayarak genişlemiştir. Bu da çok doğaldır. Bu durum, göle atılan bir taşla benzer. Nasıl ki atılan taş, gölde halkalar oluşturup çapını genişletiyorsa, güzel dinimizde aynı gerçeklik, ve genişliği kendisinde barındırmaktadır. Bu nedenle yapılan eleştiriler, kanımca daha çok muhteva açısından olmalıdır. Muhteva açısından değerlendirildiğinde ise güzel dinimiz kendisinden çok emindir. Zira İslam insanlığın gelişimine paralel olarak tekamül etmiş, insanlığın şimdi ve gelecekteki beklentilerini karşılayacak ve problemlerini çözebilecek tek ve hak dünya görüşüdür İslam. Yüce Rabbimizin koruması altındadır. Güzel dinimizi evrensel kılan hususları ana başlıklar halinde sıralarsak şöyle bir tablo karşımıza çıkar:

1-İnsanoğlunun fitratına ve doğasına uygundur. Fitratı seslendirir. Vicdan temeline oturur.

2-Prensipleri kolay ve uygulanabilirdir.

3-Temel insan hak ve hürriyetlerine vurgu yapar. Çoğulcu toplum anlayışına imkan verir.

4-Adaletle vurgu yapar ve sosyal adaleti önceler.

5-İlmi gelişmelerle kucaklaşır, ileri ufuklar gösterir.

6-Ahlakidir. Evrensel ahlak ilkelerini benimser. Mükemmel insan tipini örnek gösterir. İnsan-ı kamil (mükemmel insan) tipini örnek gösterir